

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
Guideline for Development of Learning Management for Teachers in School
Network of Kok Sa-Ard Sub-District, Chaiyaphum Primary
Educational Service Area Office 2

ปาณิสรา บัวพงษ์
วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย
Panisara Buapong
College of Asian Scholars
Corresponding Author, Email: Panida_ooh@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และ 2) พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูและผู้บริหารจำนวน 63 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครูจำแนกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล คุณลักษณะของครู และการใช้สื่อและเทคโนโลยี ทั้งนี้ทุกด้านถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ คุณลักษณะของครู การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล และด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ตามลำดับ
2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูมีจำนวน 5 ด้าน รวม 35 แนวทาง ประกอบด้วย ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี 7 แนวทาง ด้านคุณลักษณะของครู 7 แนวทาง ด้านการวัดผลประเมินผล 7 แนวทาง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7 แนวทาง และด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ 7 แนวทาง

* ได้รับบทความ: 24 เมษายน 2568; แก้ไขบทความ: 13 ธันวาคม 2568; ตอรับตีพิมพ์: 25 ธันวาคม 2568

ซึ่งเป็นแนวทางที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง เพื่อเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาดอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ของครู; สภาพที่พึงประสงค์; แนวทางการพัฒนา

Abstract

This research aims to 1) examine the current and desired states of teachers' learning management in schools under Khok Sa-at Subdistrict, Office of Chaiyaphum Primary Educational Service Area 2, and 2) develop practical guidelines for enhancing teachers' learning management. The sample consisted of 63 teachers and administrators. The research instruments included a five-point rating scale questionnaire, interviews, and feasibility and appropriateness assessment forms. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The results revealed that:

1. The current state of learning management consists of five key components: curriculum development, learning activity management, assessment and evaluation, teacher characteristics, and the use of media and technology-all of which are essential elements for instructional improvement. The desired state was rated at the highest level, with the highest needs in media and technology utilization, followed by teacher characteristics, learning activity management, assessment and evaluation, and curriculum development.

2. The proposed guidelines for learning management include 35 strategies across five domains: integration of media and technology (7 strategies), enhancement of teacher characteristics (7 strategies), improvement of assessment and evaluation (7 strategies), development of learning activities (7 strategies), and curriculum development (7 strategies). All strategies were validated for suitability, feasibility, and applicability to enhance instructional practices within the schools.

Keywords: Teachers' Learning Management; Desired Conditions; Development Guidelines

บทนำ

การบริหารจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยหลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางการบริหารที่เหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดการบริหารคุณภาพองค์กรรวม (Total Quality Management: TQM) ถูกนำมาใช้เป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาระบบบริหารทั้งภาคธุรกิจและภาคการศึกษา เนื่องจากการมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและผลผลิตขององค์กรให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553)

ในการจัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีเจตคติที่ดีต่อสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งเน้นว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้จึงต้องคำนึงถึงความถนัด ความสนใจ และศักยภาพรายบุคคล ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์จริง และใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

ครูถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของคุณภาพการศึกษา เนื่องจากมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน และสร้างทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตามระบบการศึกษายังคงประสบปัญหาเกี่ยวกับสมรรถนะของครู ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ เช่น การขาดการวางแผนกำลังคนทางการศึกษา การพัฒนาตนเองไม่ต่อเนื่อง การขาดเจตคติวิชาชีพ ตลอดจนข้อจำกัดด้านความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนด

โรงเรียนในกลุ่มตำบลโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน โดยพบความจำเป็นในการเสริมสร้างสมรรถนะครู ทั้งด้านการออกแบบหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อและเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาคุณลักษณะและทัศนคติของครูให้เหมาะสมกับบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ และนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ผู้เรียน และสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้โรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณควบคู่กับการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยกำหนดกระบวนการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

1. ขั้นตอนดำเนินการ

- 1.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม
- 1.2 สืบเคราะห์องค์ประกอบของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูตามกรอบทฤษฎีจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2533) และนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงงานวิจัย เช่น วัชรภรณ์ เบ้าจันทิก (2558), ปัทมพงษ์ สุบรรณ และคณะ (2559), จิตติพร หงส์โต (2560), Gerald Aungus (2012) เป็นต้น
- 1.3 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ และนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
- 1.4 ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนนำข้อมูลเข้าสู่การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป
- 1.5 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 1.6 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นด้วยดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI)
- 1.7 ใช้การคำนวณค่า $PNI_{modified}$ ตามแนวทางของ สุวิมล ว่องวาณิช (2550) เพื่อจัดลำดับความต้องการพัฒนา

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครู

1. ขั้นตอนดำเนินการ

- 1.1 ศึกษาหลักการ เทคนิคการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 กำหนดโครงสร้างคำถามสัมภาษณ์ตามองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน โดยอ้างอิงผลวิเคราะห์จากระยะที่ 1
- 1.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพ และปรับปรุงตามคำแนะนำ
- 1.4 เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ก่อนนำไปใช้จริง
- 1.5 ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้วยแบบสัมภาษณ์ฉบับเดียวกัน ใช้วิธีบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลภาคสนาม
- 1.6 สังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนา
- 1.7 นำแนวทางที่ได้เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินอีกครั้ง เพื่อยืนยันความเป็นไปได้ในการนำไปใช้
- 1.8 จัดทำแนวทางการพัฒนาที่สมบูรณ์ และจัดระบบตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน รวม 35 แนวทาง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตหนังสือเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงกลุ่มเป้าหมาย
2. ติดต่อประสานผู้ให้ข้อมูลเพื่อกำหนดวัน - เวลาเข้าร่วมการสัมภาษณ์ พร้อมส่งแบบสัมภาษณ์ล่วงหน้า 7 วัน
3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ใช้วิธีบันทึกเสียงและจดบันทึกเพื่อความถูกต้อง
4. ตรวจสอบข้อมูลและให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้อง ความสอดคล้อง ก่อนจัดทำเป็นแนวทางการพัฒนาฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ: ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนี PNI เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ: ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปสาระสำคัญ จัดหมวดหมู่ข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ ก่อนเสนอผลการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

1.1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอันดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้, ด้านคุณลักษณะของครูในการจัดการเรียนรู้, ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้, ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า 4 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ 1 ด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าสูงไปต่ำ ดังนี้ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้, ด้านคุณลักษณะของครูในการจัดการเรียนรู้, ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้, ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้, ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ (อยู่ในระดับมาก)

จากผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ามีความจำเป็นในการพัฒนาเป็นพิเศษในด้าน การใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษาและทักษะเฉพาะด้านของครู เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

2. ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ของครู

แนวทางการพัฒนาแบ่งออกเป็น 5 ด้านหลัก ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาควรสร้าง ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการเรียนรู้ และบริบทของผู้เรียนในพื้นที่

2. ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

ส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัล นวัตกรรมการเรียนรู้ และเทคโนโลยีทางการศึกษาให้เหมาะสมกับระดับชั้นและลักษณะของผู้เรียน

3. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

มีระบบประเมินผลที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม และนำผลประเมินไปปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4. ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน

เน้นพัฒนาสมรรถนะ ทักษะวิชาชีพ เจตคติ และจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ให้ครูมีความพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเหมาะสมกับวัย บริบท และส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง

จากการประเมินความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าแนวทางที่เสนออยู่ใน ระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสามารถนำไปใช้พัฒนาในสถานศึกษาได้จริง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีประเด็นอภิปรายดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษายังมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในเชิงระบบ โดยเฉพาะด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ทั้งนี้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ซึ่งเกิดจากการปรับตัวหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้สถานศึกษามีการทบทวนโครงสร้างหลักสูตร การพัฒนาเนื้อหาที่สอดคล้องกับบริบทผู้เรียน และความต้องการทักษะใหม่ของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร ศรีจันทร์ (2559) และ พิชารัตน์ ศิริบุญยพันธ์ (2559) ซึ่งรายงานว่าการพัฒนาหลักสูตรและการยกระดับบทบาทครูตามแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน (Learner-Centered Approach) ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และช่วยให้ครูออกแบบแผนการสอนได้มีระบบมากขึ้น นอกจากนี้ยังสนับสนุนข้อค้นพบของ Boughey (2010) ที่ชี้ว่า การปรับหลักสูตรให้สัมพันธ์กับบริบทท้องถิ่นและปัญหาในชั้นเรียนจริงเป็นปัจจัยสำคัญของการยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ในทางกลับกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ หลักสูตรการศึกษาและการจัดทำแผนหลักสูตรเต็มรูปแบบ ซึ่งสะท้อนข้อจำกัดด้านทรัพยากร เทคโนโลยี และความต่อเนื่องของการดำเนินงานหลังโควิด-19 สอดคล้องกับงานของ นันทิดา ทิพย์สุวรรณ (2562) และ ลลิตา ธงภักดี (2561) ที่รายงานว่าครูยังขาดความมั่นใจในการสร้างนวัตกรรมหลักสูตรและต้องการการอบรมเชิงระบบเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านนี้

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ พบว่า สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน โดยเฉพาะด้าน การใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ครูมีความคาดหวังต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ การอบรมด้านนวัตกรรมการสอน และการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวโน้มการจัดการเรียนรู้ในยุคหลังโควิดที่เน้นการใช้ Online Learning, Hybrid Learning

และ Active Learning ผ่านสื่อเทคโนโลยี ผลดังกล่าวสนับสนุนงานวิจัยของ คุณาพร วรรณศิลป์ (2562), เจษฎา ทองกันทม (2563) และ จรรยา ดาสา (2562) ที่ระบุว่าครูมีความต้องการด้านการอบรมและพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับคุณภาพของการสอน รวมถึงต้องการการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน

3. แนวทางการพัฒนาที่ได้จากการวิจัย การพัฒนาแนวทางสรุปได้ 5 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) การใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ: ต้องมีระบบสนับสนุนด้านอุปกรณ์ งบประมาณ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศเพื่อติดตามผล

2) คุณลักษณะและสมรรถนะของครู: ต้องส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรแบบกัลยาณมิตร การทำงานเป็นทีม และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning): เน้นการปฏิบัติจริง การสร้างประสบการณ์ การประเมินตามสภาพจริง และ การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย

4) การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะตามบริบทโรงเรียน: ต้องเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง 2560) และสภาพแวดล้อมของชุมชน

5) การวัดและประเมินผลเชิงคุณภาพ: ใช้วิธีการประเมินที่สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียน ไม่เน้นการทดสอบปลายหน่วยเพียงอย่างเดียว แต่ประเมินการปฏิบัติจริงและการเปลี่ยนแปลงทางทักษะ

แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานของ ดวงจำโพ งามศัพท์ (2559) และ นันทิชา ตุ่นวิชัย (2564) ที่ระบุว่า การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบต้องอาศัยการสนับสนุนทรัพยากร เทคโนโลยี การนิเทศ และการบริหารจัดการเชิงรุกในระดับสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ ประเด็นที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การสร้างและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ดังนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริบทของผู้เรียน ชุมชน และสถานศึกษา เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริง 2) ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องให้ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 รวมถึงทบทวนและแก้ไขส่วนที่ยังไม่บรรลุผลอย่างเป็นระบบ

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเด็นที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ การจัดสถานการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ดังนั้นควรมีแนวทางพัฒนา ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เชิงรุก (Active Learning) โดยเน้นการลงมือปฏิบัติจริง การใช้สื่อหลากหลาย และบทบาทครูในฐานะผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง 2) ออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีรูปแบบ วิธีการ และเทคนิคที่หลากหลาย น่าสนใจ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาอย่างถูกต้องและลึกซึ้ง

1.3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ขั้นตอนการวัดและประเมินผลตามมาตรฐาน ดังนั้นควรดำเนินการดังนี้ 1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาความรู้ด้านการวัดและประเมินผล ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้สามารถใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพจริง (Authentic Assessment) 2) จัดให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผล เช่น โปรแกรมประเมินผล เครื่องมือออนไลน์ รวมถึงการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านเทคนิคการประเมินผลสำหรับครู

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยในอนาคต

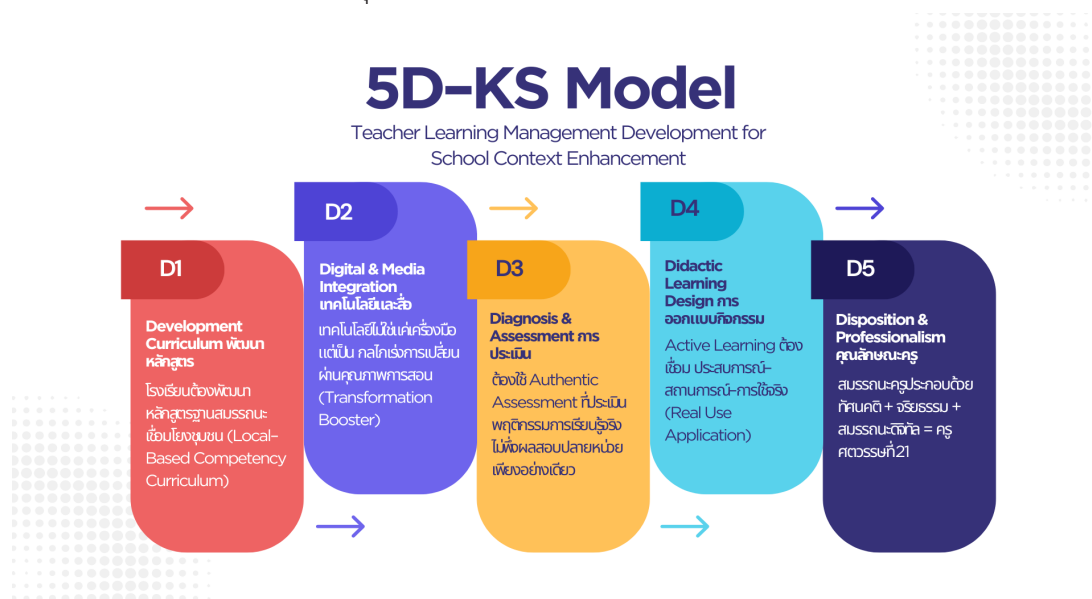
2.1 ควรศึกษาประสิทธิผลของการนำแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงในสถานศึกษา เพื่อประเมินผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและครู

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยเปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคลและบริบท เช่น ขนาดสถานศึกษา เพศ อายุ หรือประสบการณ์ในการสอน

2.3 ควรศึกษาการเปรียบเทียบการพัฒนาแนวทางการศึกษากับสถานศึกษาประเภทอื่น เช่น สถานศึกษาเอกชน หรือสถานศึกษาสังกัดสถาบันพระพุทธศาสนา เพื่อวิเคราะห์รูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทที่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

5D-KS Model : Teacher Learning Management Development for School Context Enhancement โมเดลนี้อธิบายความสัมพันธ์เชิงระบบของการพัฒนาครูในโรงเรียนกลุ่มตำบลโคกสะอาด เพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ โดยพบว่า “การเปลี่ยนแปลงคุณภาพการสอน” เกิดขึ้นจาก 5 มิติพัฒนา (5D) ทำงานร่วมกับ กลไกสนับสนุนโรงเรียน (KS) อย่างเป็นระบบ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูแบบ 5D-KS Model

เอกสารอ้างอิง

- กนิิน แลงค์นิล. (2560). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 ตามแนวคิดการพัฒนาครูโดยโรงเรียนเป็นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานคร.
- กันตวรรณ มีสมสาร. (2560). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ของครูปฐมวัย ใน ศตวรรษที่ 21. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- กุลิสรา จิตรขญาณิช. (2562). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- เกศกัญญา กตแก้ว. (2558). สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม. (การค้นคว้าอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ขวัญพิชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จิรพล ถาวงษ์กลาง. (2550). การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: กรณีศึกษา โรงเรียนโนนสะอาดพิทยาสรรพ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5. (วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- จำลอง นักพ่อน. (2555). การบริหารสมรรถนะและบุคคลในองค์กร. ใน ประมวลชุดวิชาทฤษฎี และ แนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. หน่วยที่ 9. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนิษฐ์นนท์ สุภักศกลหิรัญ. (2555). การจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านตาลเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ชรอยวรรณ ประเสริฐผล. (2556). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูใหม่ โรงเรียน เอกชนประเภทสามัญศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 15 (ฉบับพิเศษ) พุทธศักราช 2556.
- ดวงรำไพ งามศัพท์. (2559). การศึกษาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และ ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิจัยและพัฒนาโดยองค์กร ในพระบรมราชูปถัมภ์สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(3), 67-76.
- นัท สะสมรัมย์. (2560). แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- นันทกา วารินิน. (2556). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- นันธิชา ตุ่นวิชัย. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช).

- นารี ยิ่งยวด. (2556). การนำเสนอวิธีการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัคร สังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- นิตยา ทองสงค์. (2552). แนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ .
- นรินทร์ รักดีไพร. (2558). แนวทางการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนแม่โถวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่. (การค้นคว้าแบบอิสระ). บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บัญชา นวนสาย และ อาลัย จันทรพาณิชย์. (2559). สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการรู้วิชาเฉพาะด้านของนักศึกษาครูสาขาวิชาสังคมศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุหงา คงราช และ ธัชชัย จิตรนนท์. (2560). การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 8(1), 162-174.
- ปิยะนุช สุวพงษ์. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- พชรรัชต์ ศิริบุญนนท์. (2559). การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิสิฐ เทพไกรวัล. (2554). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- เพ็ญพณ พ่วงแพ. (2561). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ร่วมกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมสมรรถนะครูสังคมศึกษา สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. *VeridianE-Journal, Silpakorn University*, 11(2), 703-717.
- ไพโรบูรณ์ จาริต. (2553). สมรรถนะของข้าราชการครูกรุงเทพมหานคร เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วศินี รุ่งเรือง. (2562). รูปแบบการพัฒนาครูโดยใช้การพัฒนาบทเรียนร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่ส่งเสริมศิลปะการสอนของครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- วัลนิกา ฉลากบาง. (2560). การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research). *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 7(2), 124-132.
- ศจี วงศ์ศรีเผือก (2556). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศรียรรณ แก้วทองดี. (2562). แนวทางการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษา สหวิทยาเขตบึงสามพัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุจี บุรณะแพทย์ (2557). สมรรถนะของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 การค้นคว้าแบบอิสระ ศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุภมาส อังคุโชติ. (2562). หน่วยที่ 11 การวิเคราะห์และการแปลผลข้อมูล. ใน ประมวลสาระชุดวิชา 23721 การวิจัยการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 11-15 (น. 11-21). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรียรัตน์ อาริรักษ์สกุล ก้องโลก. (2561). ประมวลสาระชุดวิชาความเป็นครู หน่วยที่ 10. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Cook, Spike C. (2009). “Making Connections : Implementing an Integrated Thematic Instruction Curriculum Model to Assist Teacher of at-risk Middle School Students,” Dissertation Abstracts International. 70(6).
- Education and Psychological Measurement, 30(3), 608.
- Goin, D. (1992). “Teacher and Principal Involvement in Managing Site - based Elementary School Improvements”, Dissertation Abstracts International, 52(11), 378.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities.
- Linda, D.H. (2006). Constructing 21st century teacher education, Journal of Teacher Education, 57(10), 1-15. <http://www.seameoinnotech.org/contents/news?id=1120>
- 11-Silc
- Linda, D.H. (2006). Constructing 21st century teacher education, Journal of Teacher Education, 57(10), 1-15.

- Milson, A. (2001). Teacher Efficacy and Charcter Education. Educational Resources Information Center, 32(4), 165.
- Reinaldo, Canton L. (2005). “Effects Constructed Response Contingencies In Web – Based Programmed Instruction Graphing Compared To Cued – Text Presentation of The Same Information,” Dissertation Abstracts International, 66(9), 120-A.